

Sygn. akt V CSK 352/18

POSTANOWIENIE

Dnia 13 lutego 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Katarzyna Tyczka-Rote

w sprawie z powództwa A. K.
przeciwko A. D., reprezentowanemu przez kuratora adw. L. M.
z udziałem interwenientów ubocznych M. C. i M. R.
o ustalenie ojcostwa,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 13 lutego 2019 r.,
na skutek skargi kasacyjnej interwenientki ubocznej M. C.
od wyroku Sądu Okręgowego w O.
z dnia 17 października 2017 r., sygn. akt II Ca [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Interwenientka uboczna M. C. wniosła skargę kasacyjną od wyroku Sądu Okręgowego w O. z dnia 17 października 2017 r. oddalającego apelację interwenientek ubocznych M. C. oraz M. R. od wyroku Sądu Rejonowego w K. z dnia 7 marca 2017 r. Sąd Rejonowy uwzględnił powództwo powoda A. K. o ustalenie, że A. D. urodzony 29 maja 1932 r. w P., a zmarły w dniu 19 listopada 2008 r. w N. był jego ojcem. Sąd ustalił, że matka powoda przez kilka lat, aż do swojej śmierci w wypadku, utrzymywała bliską i zażyłą znajomość z A. D. i z tego związku pochodzi powód. Ojcostwo nie było przez niego kwestionowane, a w toku postępowania potwierdziły je wyniki badania krwi pobranej od domniemanego ojca za jego zgodą pod koniec życia. Badanie DNA wykonane zostało także wcześniej na zlecenie powoda i wynik obu był zbieżny - prawdopodobieństwo graniczące z pewnością, że A. D. był biologicznym ojcem A. K.. Badanie polimorfizmu DNA powoda i interwenientki ubocznej M. C. w kierunku prawdopodobieństwa, że są oni rodzeństwem przyrodnim, nie dało wysokiej wartości ($P=66,2\%$). Sąd Okręgowy, do którego interwenientki uboczne skierowały apelację, podzielił stanowisko Sądu pierwszej instancji podkreślając, że na ojcostwo A. D. wskazuje domniemanie z art. 85 § 1 k.r.o. potwierdzone wynikami badania DNA powoda i domniemanego ojca.

W skardze kasacyjnej interwenientka uboczna zarzuciła naruszenie prawa materialnego w polegające na niezastosowaniu art. 5 k.c. Podniosła też naruszenie przepisów postępowania - art. 378 § 1 k.p.c. w zw. z art. 5 k.c., art. 233 § 1 k.p.c., w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. i art. 382 k.p.c., art. 306 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. i art. 382 k.p.c. oraz art. 217 § 1 i 2 k.p.c. i 278 k.p.c. w zw. z art. 378 § 1 k.p.c.

Wniosła o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania oraz o zasądzenie od powoda na jej rzecz kosztów postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył co następuje.

Skarga kasacyjna ukształtowana została w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako środek odwoławczy o szczególnym charakterze, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa i jednolitości wykładni, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń nie satysfakcjonujących stron. Realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowionego w art. 398⁹ k.p.c., w ramach którego Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny sprawy przedstawionej mu ze skargą kasacyjną. Zakres przeprowadzanego badania jest ograniczony do kontroli, czy w sprawie występują przewidziane w art. 398⁹ § 1 pkt 1 - 4 k.p.c. okoliczności uzasadniających przyjęcie skargi do rozpoznania.

Skarżąca uzasadniła potrzebę rozpoznania jej skargi przesłanką przewidzianą w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Zdaniem skarżącej skarga ta jest oczywiście uzasadniona, „zaskarżone orzeczenie Sądu Okręgowego naruszało bowiem w sposób oczywisty przepisy postępowania wymienione w pkt II skargi, nade wszystko należy zważyć, że Sąd Okręgowy mimo dostrzeżenia zarzutu naruszenia art 5 k.c. podniesionego w apelacji (czemu dał wraz we wstępnej „historycznej” części uzasadnienia) nie uwzględnił go w swych rozważaniach i nie wyjaśnił dlaczego w ogóle go nie rozpoznał. Tymczasem ocena niewątpliwie nietypowej sytuacji prawnej, w jakiej znalazły się strony przedmiotowego postępowania, z punktu widzenia nadużycia prawa w świetle zaprezentowanych w toku postępowania okoliczności mogła mieć decydujące znaczenie dla sprawiedliwego rozstrzygnięcia sprawy”.

Oczywista zasadność skargi kasacyjnej, w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., zachodzi tylko wtedy, gdy dla przeciętnego prawnika z samej treści skargi - bez pogłębionej analizy i jurydycznych dociekań - w sposób jednoznaczny wynika, że wskazane w niej podstawy zasługują na uwzględnienie, a wydane orzeczenie jest oczywiście błędne. Skarżący powinien wykazać oczywistą zasadność swojej skargi, a więc sprecyzować, które z podniesionych zarzutów są jednoznacznie i uderzająco słuszne.

Podstawą skargi kasacyjnej nie mogą być zarzuty dotyczące ustalenie faktów lub oceny dowodów, co wynika z treści art. 398³ § 3 k.p.c. Oczywiście

skargi nie może więc odnosić się do tej materii. Uzasadnienie wniosku interwenientki o przyjęcie jej skargi kasacyjnej do rozpoznania sprowadza się w swojej istocie do polemiki z ustalaniem faktycznymi poczynionymi przez Sądy obu instancji i ma na celu podważenie ustaleń opartych na badaniu DNA oraz ocenę dowodów osobowych, co nie jest dopuszczalne w postępowaniu przed Sądem Najwyższym.

Z kolei zarzut naruszenia art. 5 k.c. został sformułowany bardzo ogólnie, jego naruszenie skarżąca łączy z nierozpatrzeniem zasadności powództwa pod kątem jego zgodności z zasadami współżycia społecznego. Jednak – mimo że Sąd Okręgowy rzeczywiście nie odniósł się do tej treści zarzutu apelacyjnego, uchybienie to nie może świadczyć o oczywistej zasadności skargi, skoro w orzecznictwie od ponad 50-ciu lat utrwalił się pogląd, że art. 5 k.c. nie ma zastosowania w sprawach o prawa stanu, w których o wyniku sprawy może decydować tylko obiektywne ustalenie, czy dziecko pochodzi czy też nie pochodzi od danych rodziców (orzeczenie Sadu Najwyższego z dnia 30 grudnia 1961 r., 2 CR 789/61, OSNCP 1963/2/37 – wydane jeszcze na podstawie art. 3 p.o.p.c.).

W związku z tym, iż wymieniona przez skarżącego podstawa przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie zachodzi, a okoliczności sprawy nie wskazują, aby zachodziły inne podstawy przewidziane w art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia tej skargi do rozpatrzenia.